

uvod

Irfan Hošić
Predsjednik naučnog skupa
Pažnja! Odjeća, umjetnost, identitet

Irfan Hošić, predsjednik naučnog skupa

Naučni skup *Pažnja! Odjeća, umjetnost, identitet* dio je započetoga znanstvenog projekta *Odjeća kao simbol identiteta* iz 2011. godine sa glavnim ciljem da okupi istraživač/ic/e širokoga znanstvenog spektra oko tema odijevanja, mode i umjetnosti. Tražeći otklon od konvencionalnoga razumijevanja odjeće kao isključivo tekstilnoga ili odjevnoga tehnološkog problema, ovaj skup pokušava proširiti interpretacijsko polje odjevnih znakova i njihovih različitih sklopova s akcentom na kontekste krize, napetosti i sukoba. Predznak "pažnja" ukazuje na globalnu krizu u kojoj suprotstavljene ideologije i različiti društveni svjetonazori određuju društvenopolitičku današnjicu koja se pak reflektira u praksama odijevanja i vizualnoj umjetnosti. Zbog različitoga i gotovo ambivalentnoga razumijevanja odijevanja u različitim sredinama – u kojima su individualne ili kolektivne odjevne prakse vezane uz porast ili redukciju demokratskih vrijednosti, jedan od zadataka naučnoga skupa *Pažnja! Odjeća, umjetnost, identitet* jeste afirmacija interdisciplinarnih istraživačkih rezultata. Sa fokusom na percepciju odjeće i odjevnoga znaka, skup okuplja teoretičare odijevanja i mode, historičare umjetnosti, antropologe, teoretičare kulture, sociologe i druge.

Neke od smjernica na kojima bi bilo potrebno produbiti dalja istraživanja su dakako aktualne zabrane nošenja muslimanskih pokrivala za lice (burka, nikab) u Francuskoj i Belgiji; zakoni o ukidanju zara i feredže u FNRJ poslije Drugoga svjetskog rata; religijski propisi i rigidna načela "pravilnog" odijevanja u različitim kulturama; fenomeni odijevanja u prizmi različitih ideologija te druge teme u kojima je odjevni *dresscode* determiniran neoliberalnim konzumerizmom ili medijskoj konstrukciji iz čega pak proizlaze određene napetosti i konflikti. Evidentno je, i gotovo zabrinjavajuće, da u navedenoj korelaciji, odnos odijevanja tj. mode, medijske slike i umjetničkog artefakta prerasta granice funkcionalnoga i prelazi u prostor simboličkoga s izraženim intencijama napetosti.

ponedjeljak

Katarina Nina Simončić	7. okt. / 9.30h
Sveučilište u Zagrebu (HR)	
Prilog poznavanju povijesti odijevanja: zakoni protiv raskoši i njihov utjecaj	
	

Tijekom povijesti odijevanja, odjeća i moda nije bila samo puka razonoda, već je ujedno poslužila kao vizualni znak upozorenja te kao sredstvo društvene restrikcije i marginalizacije. Pravila o odijevanju, ukrašavanju te klasnom razlikovanju na temelju odjeće kao isključivo spominju u starom Rimu, te se u različitim vremenskim odmacima pojavljuju sve do sredine 19. stoljeća. Poznati pod nazivom *zakoni protiv raskoši*, u službi *vladajuće aristokracije* utjecali su na ritam i smjer modnih promjena od rane renesanse pa nadalje. U ovome radu kroz povijesni pregled na primjerima odjevnih oblika i artefakta, analizirat će se njihova šira društvena uloga, kao i pitanje njihovoga utjecaja na slojevito značenje odjeće i ostalih pokrivala tijela. Ujedno će se nastojati ukazati na prisutnost povijesno uhodanih obrazaca *zabrana i upozorenja* odjećom i u suvremenoj kulturi.

Danijela Velimirović	7. okt. / 9.50h
Univerzitet u Beogradu (SRB)	
Kad kupovina nije razonoda: moda i potrošnja u FNRJ (1952-1961)	
	

Od 1952. godine u FNRJ sve su glasniji diskursi o podruštvljavanju i racionalizaciji kućnih poslova i novoj podeli rada u domaćinstvu. Ideološki, novonastalo slobodno vreme žena bi mogla da iskoristi za samousavršavanje, politički aktivizam, ali i negu. Materijalno ulaganje u spoljašnji izgled, modu i lepotu postalo je glavna odlika modernoga gradskog života u unapređenom socijalističkom okruženju. Ipak, čudljiva zapadna moda morala je biti predmet sveobuhvatnog preispitivanja i valorizacije kako bi odgovarala totalitarnim pretenzijama režima. Standardizacija mode i kontrola kroz odjevu vršila se posredstvom specifične estetike – "socijalističkog dobrog ukusa" (Đurđa Bartlet). Međutim, propagirana idealna socijalistička odeća bila je ideološki konstrukt, koji je imao malo veze sa realnim životom. Novorođena "socijalistička dama" koja, prema dominantnom diskursu traga za dokolicom, tračila je slobodno vreme uzaludno tražeći redefinisani poslednji modni

krik. Kako bi sprečio konflikte i moguća razočarenja u državnu moć, režim se upustio u projekat stvaranja čitavog niza institucija, koje je trebalo da unaprede modnu proizvodnju i donesu trgovačku revoluciju.

Hajrudin Hromadžić	7. okt. / 11.20h
Sveučilište u Rijeci (HR)	
Modno-odjevni trendovi u politici: mediji, političari i kultura spektakla	
	

Izlaganje će ponuditi prikaz i interpretaciju odjevnih (modnih) trendova povezanih s politikom i političarima na globalnoj razini, naglašavajući pritom nekoliko konteksta koji se čine važnima. Na prvoj se razini analize nameće semiotičko-semantička dimenzija modnih izričaja nekih reprezentativnih političkih uzoraka (primjerice stilska osebnjnost done-davnog libijskog predsjednika Gaddafija), te diktat odjevne normativnosti s ciljem praktične manifestacije ideološko-političke neprijeponosti (na primjer Sjeverna Koreja). No, za potpuniju su kontekstualizaciju također neodvojivo važne sekundarne razine interpretacije koje uključuju problem medijske konstrukcije i reprezentacije modnostilskih diskursa povezanih s političarima i politikom. Radi se o pitanjima koja se neposredno dotiču širih trendova spektakularno-tabloidnih tendencija u medijima, kao i općega trenda tzv. selebrizacije koja ni polje politike ne ostavlja netaknutim, te sa time povezanu aktualnu krizu klasičnoga/tradicionalnoga poimanja politike i političkoga djelovanja.

Đermana Šeta	7. okt. / 10.30h
CEI Nahla, Sarajevo (BIH)	
Analiza utjecaja novije zabrane ženskih muslimanskih odjevnih praksi u Evropi	
	

Danas se diskusije i sukobi oko zabrane nošenja ženskih muslimanskih odjevnih praksi u Evropi, ali i svijetu prevazišli puko pitanje sekularnosti ili svjetonazorne neutralnosti države već služe i kao prostor sukobljavanja različitih savremenih ideologija u borbi za prevlast te krunski test pluralnosti i tolerantnosti savremenih zapadnih društava. Ovaj rad će u tom smislu ponuditi svjedočanstva žena koje su doživjele zabranu ovog tipa: Zakon FNRJ o zabrani nošenja zara i feredže 1950. godine te savremena osporavanja i zabrane u Evropi (Francuska, Njemačka...) i pokušati ukazati na značaj specifičnog ženskog iskustva na intersekciji različitih identitetskih karakteristika svake žene ponaosob te na to da su upravo često žene na koje se savremene zabrane odnose zagovaračice/predstavnice one linije islam-

skog učenja koja poziva na razumijevanje, suživot i multikulturalnost koja nam tako neumitno izmiče.

Hajrudin Hromadžić	7. okt. / 11.20h
Sveučilište u Rijeci (HR)	
Modno-odjevni trendovi u politici: mediji, političari i kultura spektakla	
	

Izlaganje će ponuditi prikaz i interpretaciju odjevnih (modnih) trendova povezanih s politikom i političarima na globalnoj razini, naglašavajući pritom nekoliko konteksta koji se čine važnima. Na prvoj se razini analize nameće semiotičko-semantička dimenzija modnih izričaja nekih reprezentativnih političkih uzoraka (primjerice stilska osebnjnost done-davnog libijskog predsjednika Gaddafija), te diktat odjevne normativnosti s ciljem praktične manifestacije ideološko-političke neprijeponosti (na primjer Sjeverna Koreja). No, za potpuniju su kontekstualizaciju također neodvojivo važne sekundarne razine interpretacije koje uključuju problem medijske konstrukcije i reprezentacije modnostilskih diskursa povezanih s političarima i politikom. Radi se o pitanjima koja se neposredno dotiču širih trendova spektakularno-tabloidnih tendencija u medijima, kao i općega trenda tzv. selebrizacije koja ni polje politike ne ostavlja netaknutim, te sa time povezanu aktualnu krizu klasičnoga/tradicionalnoga poimanja politike i političkoga djelovanja.

Aleksandar Pašagić	7. okt. / 11.40h
Kamgrad, Zagreb (HR)	
"Nevjernik prve klase" – moderna vojna uniforma kao pozornica sukoba kultura	
	

U ovome se radu analiziraju popularni "motivacijski našivci" (*morale patches*) – neslužbeni amblemi koji se, najčešće putem čičak površine, pričvršćuju na uniformu ili drugu opremu, osobito popularni među oružanim snagama Sjedinjenih Američkih Država. Kao "ratne boje" novoga doba njihova pretpostavljena svrha je višestruka: podizanje morala kroz određivanje vlastitoga identiteta pojmovima hrabrosti, snage i ponosa; određivanje vlastite pripadnosti američkom kolektivu; te provociranje protivnika. Sva tri se aspekta često ostvaruju vlastitim načelnim prihvaćanjem onih vrijednosti koje se percipiraju oprečnima naspram neprijatelja. Kroz prizmu čestih anti-islamskih slogana na tim našivcima istražuje se dublja problema-

tika: pretvaranje percipiranog neprijatelja u generičkog predstavnika svoje religije i kulture, te produbljivanje sukoba kroz vizualnu manipulaciju simbolima koji predstavljaju ili vrijednosti suprotne od neprijateljskih ili ih direktno vrijeđaju. Zaključno, propituju se posljedice prihvaćanja takvog postupanja, kako na neposrednu uspješnost moderne vojne doktrine, tako i na medukulturalne odnose na općenitijoj razini.

Galijaš Armina	7. okt. / 12.00h
Univerzitet u Gracu (A)	
Trenerka i zlatni lanac	
	

Kada i kako trenerka postaje odjevni predmet na prostoru bivše Jugoslavije koji se ne koristi samo za sport? Je li ovaj odjevni predmet postaje prihvatljiv u isto vrijeme kad eskalira i nasilje kao odraz borbeno-patrijarhlane paradigme društva? Signaliziraju li nam ovako odjevne (pretežno) muškarci svoju spremnost za borbu i nadmetanje? Krše li oni ovim aktom dotadašnji *dresscode*, iskazujući tako svoj revolt postojećem, ili kopiraju samo zločeste momke sa MTV-a iz Hip-Hop i R'n'B spotova? Jesu li oni autohtoni fenomen balkanske tranzicije ili samo dio globalne subkulture 90-tih?

Azra Hromadžić	7. okt. / 12.20h
Univerzitet u Sirakuzi (SAD)	
Politika i poetika površina: koža, fasade i ukrasi	
	

Koristeći podatke skupljene tokom etnografskog istraživanja u Mostaru (Bosna i Hercegovina), konkretno u mostarskoj Gimnaziji, ovaj rad ispituje kako mladi ljudi, u post-ratnoj i postsocijalističkoj sredini, koriste fasade (literarno i fizički) i ukrase (nakit i torbe), kako bi pomirili tenzije između dominantnih ideologija i njihovih ličnih stremljenja. Preciznije, razmatrajući načine na koji mladi ljudi koriste, prenaglašavaju, pokazuju, dodaju, prave, brišu, skrivaju ili razmjenjuju ukrase, dijelove odjeće i grafite, rad otkri-va kako pojedinci izlaze iz sebe u svijet, usmjeravajući kontradikcije koje oblikuju njihovo odrastanje. Pored toga, kroz ovo "površinsko", ali intimno vezivanje, prijestanje i razmjenu, mladi ljudi u isto vrijeme odolijevaju i proizvode normative prakse ljubavi i zakona. Kako bi se teoretski konceptualizirale ove gestikulacijske i površinske prakse, oslanjam se na ideju "mesa", koja je manje tjelesna

nego interaktivna (Merleau-Ponty), i radim na širenju polja meditacija "o" i "od kože", uključujući djela Sare Ahmed and Jackie Stacey, Mary Flanagan i Austina Booth, Shannon Sullivan, Claudie Benthiena i Stevena Connora.

Elvira Islamović	7. okt. / 15.30h
Univerzitet u Bihaću (BIH)	
Sociološki pristup fenomenu mode: moda i odijevanje kao sredstvo čovjekove identifikacije i socijalizacije	
	

Rad sa sociološkom aspekta tematizira fenomen i funkcije mode u savremenom društvu. Moda kao masovna društvena pojava ne odnosi se samo na odijevanje, nego je ona kao sredstvo čovjekove identifikacije i socijalizacije, danas prisutna u svim drugim segmentima života. U potrošačkom društvu koje omogućuje da se "stalno nešto kupuje" dolazi do demokratizacije mode, a time i mogućnosti odabira, formiranja i transformacije identiteta te predstavljanja identiteta javnosti. Moda i odijevanje kao izraz društvenih, kulturnih, političkih i umjetničkih zbivanja, u radu se posmatra ne samo kroz prizmu potrošačkoga društva, globalizacije i sjedinjenja, nego i izdvajanja i isključenja. Za promišljanje dinamike konstrukcije identiteta neophodno je razumijevanje društvenih promjena. U tom kontekstu se tematiziraju i pitanja osporavanja identiteta i sukoba koji nastaju zbog potrebe za samoodređenjem.

Dobriła Denecri	7. okt. / 15.50h
Centar savremene umjetnosti, Torun (PL)	
Moda i utopija	
	

U kontekstu teme simpozijuma *Pažnja! Odjeća, umjetnost, identitet* koja se fokusira na istraživanje fenomena odijevanja i mode u prizmi napetih i konfliktnih situacija, bilo bi interesantno osvrnuti se i na one transdisciplinarne prakse umetnika/arhitekata/dizajnera koji imaginiraju, projektiraju, dizajniraju odevne i nosive elemente koji imaju konkretnu ili simboličku funkciju prevazilaženja ovih situacija opasnosti ili pretnje. *Moda i utopija* bi bio upravo pokušaj sagledavanja nekih interesantnih pristupa ovoga tipa, koji nastaju iz procesa integracije mode, umetnosti, arhitekture, nauke i novih tehnologija i koji žele formulisati odgovore i alternative na mnoštvo faktora koji danas ugrožavaju ljudsku egzistenciju. Od kulturoloških konflikata preko ekoloških i

ambijentalnih katastrofa, niz je potencijalnih izvora opasnosti na koje mlade generacije umetnika i ostalih transdisciplinarnih kreativnih ljudi reaguje projektima, prototipima, idejama i akcijama čiji je konkretni i simbolički smisao razviti individualnu i kolektivnu svest o strategijama prevencije i društvene mobilizacije. Polazeći od dve izložbe, "Spaceship Earth" i "Wonderingmode", realizovane u Centru za savremenu umetnost u Torunu (Poljska), i od radova nekih umetnika koji su na njima učestvovali, svojim prilogom *Moda i utopija* bih se želela osvrnuti upravo na ove inovativne i angažovane pristupe, kroz koje se i jezik mode razvija/integriše u širi umetnički i sociološki diskurs.

Krešimir Purgar	7. okt. / 16.10h
Centar za vizualne studije, Zagreb (HR)	
Modni advertising, umjetnost i muškost: semiotička, ikonološka i povijesna perspektiva	
	

U ovome radu polazi se od pretpostavke da konstrukcija muškog identiteta u reklamnoj fotografiji i videu – kako reprezentacije maskuline snage tako i ambivalentne varijante tranzicijskih identiteta – posjeduju uočljivu povijesnu dimenziju. Modni advertising koristi se kanonskim slikama iz povijesti umjetnosti kako bi na semiotičkoj razini legitimirao izbor savremenih fotografskih slika i njihovu "transgresivnost". S ikonološkoga stanovišta, riječ je o oponašanju reprezentacijskih obrazaca klasičnih umjetničkih portreta, a kroz njihove estetske i rodne stilizacije redefiniiraju se granice morala, ukusa i pojma ljepote. Na taj način, novi estetski kanon stječe povijesno-umjetničko opravdanje i skreće pozornost s politike i estetičke rodnih identiteta na ikonološke teme. U radu će biti korištene teorijske eksplikacije Mieke Bal, Normana Brysona, Svetlane Alpers i drugih teoretičara kako bi se na ovome specifičnome primjeru ukazalo na koncept transhistorijske slike u perspektivi vizualnih studija.

Irfan Hošić	7. okt. / 16.30h
Univerzitet u Bihaću (BIH)	
Umjetnost, moda i mediji 20. vijeka u prizmi skandala i šoka	
	

Na nizu primjera iz umjetnosti, mode i medija, 20. vijek moguće je rekonstruirati kao epohu skandala i šoka. Sa Manetovim *Doručkom na travi* (1863), Duchampovom *Fontanom* (1917), te obratom Else Schiaparelli (1930-tih), a

omasovljenjem medija u drugoj polovini 20. vijeka omogućeno je uvođenje skandala i šoka kao novih vrijednosti popularne kulture. U tom kontekstu, a za kritički postavljena pitanja *kako su skandal i šok postali legitimo sredstvo izražavanja? tj. radi li se o pukoj marketinškoj mjeri ili površnoj estetizaciji?* poslužit će primjeri Jeana Paula Gaultiera, Husseina Chalayana, Benettona, Levi'sa, Die-sela i drugih.

utorak

Čupić Simona	8. okt. / 9.00h
Univerzitet u Beogradu (SRB)	
Značaj i mesto mode u vizuelnoj konstrukciji građanskog identiteta: srpska umetnost 1918-1941	
	

Na evropskome kontinentu krajem 18. veka započinje, da bi u 20. stoleću kulminirao, proces sekularizacije umetnosti, koji suštinski menja njen karakter baš kao i socijalnu funkciju. Promena istorijskih i društvenih prilika uslovljena naglim industrijskim razvojem otvara nove dileme u umetnosti, zajedničke svim sredinama zahvaćenim procesom industrijalizacije. U novonastaloj situaciji i odnos prema oblačenju, ispoljava se kao vid kulturne integracije, ekonomskoga i socijalnoga raslojavanja društva koji je moguće pratiti u različitim formama vizuelne kulture. Nestajanje nošnji srazmerno je procesu modernizacije i višoj kulturi živiljenja. Odeća je bila oznaka socijalnoga statusa. Mogućnosti brzine nabavljanja najnovijih modnih predmeta, kvalitet, poreklo, način izrade, neki su od pokazatelja društvenoga položaja onoga ko ih nosi, ali i drugih oblika socijalne diferencijacije: bračnog statusa, pola, zanimanja, pa čak i političke pripadnosti. Činjenica je, međutim, da je oblačenje vrlo često bilo tek spoljna manifestacija, koja je potcrtavala pre mimikriju, nego istinsko prihvatanje novih vrednosti. Ipak, iako najbanalnija, garderoba je bila i najlakše uočljiva oznaka statusa. Od satena, krzna i nakita, preko suncobrana i rukavica, do kroja haljina, govor odeće svedočio je o anatomiji klase. Uloga i mesto mode u konstrukciji građanskoga identiteta srpskoga društva ovom prilikom biće analizirani i predstavljeni kao vizuelni prostor razdvajanja, ali i spoja iskonskog i modernog, kao pokazatelj ruralno-buržoaske transformacije i oličenje novoga društva nastalog na temeljima

takvoga spoja. Kroz neraskidivu vezu umetnosti i društvenih i historijskih prilika, biće ponuđeno izdavanje, a potom i interpretacija autohtonih i individualnih osobnosti slike građanske kulture, kao nove i moderne projekcije stvarnosti, uobličene kroz vizuelnu interpretaciju urbane svakodnevice.

Mateja Maučec	8. okt. / 9.20h
Univerzitet u Ljubljani (SLO)	
Sukob kroz prikaz odjeće u djelima Ivane Kobilce	

Svrha uradka je na temelju ponuđenih djela Ivane Kobilce pokušati odgovoriti na pitanje kakvu je poruku slikarica izražavala prikazima odjeće te utvrditi je li odabirom odjeće portretiranih, namjerno ili slučajno, unosila konfliktnost u svoja djela, te u kojim je djelima tu konfliktnost moguće otkriti. Naglasak je na opusu nastalom tijekom boravka slikarice u Sarajevu, jer se pretpostavlja da je specifičnost sarajevskog miljea značajno utjecala na odabir kako motiva, tako i detalja u njezinim radovima.

Uradak se također bavi i pitanjem autonomnosti slikarice pri izboru motiva, impusla te iskustva, kojima je bila vođena pri kreiranju odjeće te naglašava glavne probleme s kojima se susretala u konzervativnom bosanskom miljeju te koji su utjecali na radove. Kod analize predstavljene problematike, za dobivanje sveobuhvatnoga dojma, uključćen je i očuvani fotografski materijal kao i opširna korespondencija.Za očekivati je da je slikarica zbog prirode svojega djela, izbjegavala eksplicitnu provokativnost u svojim radovima te ukoliko su konflikti uopće i bili prisutni, oni su manji i nenamjerni.

Suzana Lazarević	8. okt. / 9.40h
Univerzitet u Beogradu (SRB)	
Više od uniforme: radna odeća stjuardesa "Jugoslovenskog aerotransporta" nekad i sad	

Uniforme stjuardesa "Jugoslovenskog aerotransporta" posmatrane su kao kompleksan fenomen koji je povezan sa relevantnim elementima kulture koji kao skup, ili kao potpora jedni drugima, uz zadovoljenje niza funkcija, enkodiraju različita značenja. Istraživanjima radne odeće domaćica aviona stekla su se saznanja i o organizacijskim principima JAT-a, ali i o različitim ideologijama društva u okviru kojega se kulturni fenomen proučava. Razotkrivanjem poruka sadržanih u uniformama, postepeno je otkriven

i konceptualni nivo po kojem se data kultura realizuje. Rekonstrukcija uniformi stjuardesa dala je uvid i saznanja o kulturi, ali i o njenim mehanizmima i procesima. Društvena, ekonomska, politička i kuturna realnost reflektovala se i na odeću stjuardesa JAT-a. Ipak, jednoobrazna odeća posebnoga kroja i boje, uklapala se i u trenutne modne obrasce.

Šeherzada Džafić	8. okt. / 10.00h
Univerzitet u Bihaću (BIH)	
Kabanica ili ljubavnica. Uspostavljanje fikcionalnih identiteta pomoću odjavnoga predmeta	

Uzevši u obzir novije teorijske postavke u kulturalnim studijama koje identitetu prilaze kao diskurzivnoj konstrukciji posebno predstavljenoj u književnosti, rad u osnovi referira na književna djela u kojima je identitet individue, ali i cijeloga kolektiva predstavljen preko odjeće. Autor koji je u najvećoj mjeri preko odjeće predstavio identitet pojedinca/kolektiva jeste ruski pisac Nikolaj Vasiljevič Gogolj koji će svojim književnim djelom "Kabanica" (1950) postati uzorom mnogim južnoslavenskim, ali i bosanskohercegovačkim piscima. Sa postavkom da je i *identitet fikcija* (Robins, 2005) metodama interpretacije, u prvome redu ukazat će se kako kabanica kao odjevni predmet postaje obilježje identiteta te kako pomoću nje dolazi do podjele na bogate/siromašne, stare/mlade, daleke/bliske, a za glavnoga protagonistu postaje od životne važnosti da je na koncu izjednačava sa svojom životnom saputnicom.

Nusret Isanović	8. okt. / 10.50h
Univerzitet u Zenici (BIH)	
Odijevanje i moda – spor tradicije i modernosti	

U uvodnome dijelu rada se, iz horizonta tradicionalnih intelektualnih iskustava savremene filozofske i sociološke misli, govori o odijevanju i modi. Oni se sagledavaju, pojmovno i fenomenološki, u prizmi spora tradicije i modernosti. Na kraju moderne – dobu u kojem je uništena intuicija za poćelnost, red i mjeru se izgubljena svaka moć duhovne samokontrole – odijevanje zajedno sa postojanjem čovjeka dopijeva na rub smisla. Ono se desupstancijalizira i realtivizira. Sve manje je u razgovoru sa tijelom i vlastitim telosom; u svom "samooblikovanju" ne

želi više slušati njihov nagovor i u skladu s njima se definirati. Tome naročito doprinosi diseminirani modni pluralizam postmoderne, logika potrošnje i tržišta. Oni radikalno dovode u pitanje tradicionalni identitet odjeće, sustavno razaraju njen bitak i denunciraju njenu primordijalnu svrhu. Odjeća gubi odnos sa ljudskim postojanjem, temeljem svoga smisla. Ona postaje dio beskrajne igre simulacije i nalazi se pred neposrednom prijetnjom gubitka sličnosti sa (s)likom čovjeka i sa samom sobom, pred prijetnjom iščezavanja u simulakrumu.

Katarina Peović Vuković	8. okt. / 11.10h
Sveučilište u Rijeci (HR)	
Je li vladajuća moda – moda vladajuće klase?	

Parafraza poznate Marxove krilatice iz *Njemačke ideologije*: "Ideje vladajuće klase uvijek su vladajuće ideje", uputit će na konflikte u tumačenju ideologije. Komplexnost ideologije u postojećim kasno-kapitalističkim odnosima temelji se na proturječjima prisutnima u klasičnim marksističkim, tradicionalističkim i drugim kritikama konzumerističke kulture. Izlaganje će uputiti na neke temeljne kulturalno-studijske i semiotičke termine i tumačenja (hegemonija, kružni tok kulture, reprezentacija, znak, interpelacija, simptomatično čitanje, brikolaž, artikulacija) koji omogućavaju produbljivanje analize suvremene kulture, napose mode i životnih stilova. Poseban naglasak stavit će se na tumačenje mode iz aspekta hegemonije kao rezultata pregovora između dominantnih i podređenih skupina.

Sead Alić	8. okt. / 11.30h
Medijsko sveučilište, Koprivnica (HR)	
Odijevanje u dobu skidanja	

Tekst pristupa fenomenu mode iz područja propitivanja medijske proizvodnje trendova oblačenja, ali i "skidanja" odnosno korištenja gologa ljudskoga tijela. U vremenu u kojemu je na djelu pornografiziranje televizijskih programa različitim oblicima odgođene ili prikrivene pornografije – moda pokazuje ovisnost o trendovima koje propisuju velike medijske korporacije. *Doba skidanja* želi se razotkriti kao licemjerno doba koje dijeli ljudsku dušu, te koje ne razara samo tradicionalne vrijednosti, nego i vrijednost ljudskoga uopće. Razornosti skidanja ide na ruku razornost potpunog prikrivanja ljudskoga (ženskoga)

tijela: Strah od Drugoga koji će vidjeti lice žene izaziva strah Drugoga od osobe koja skriva lice (svoje) žene. Industrijaliziranje erotike obavili su masmediji. Tekst propituje koliko je toga ostalo za masmedijima neposredovan doživljaj tijela, odjeće i dodira.

Naida Capuzzo Djerković	8. okt. / 11.50h
Univerzitet u Ženevi (CH)	
Vela i grudi na primjeru odijevanja: dok nekog pokriva, drugog otkriva	

Namjerno provokativan, naslov sažima svrhu ovog rada: analizirati nošenje velova za glavu i golotinje kao izraza protivljenja diskriminaciji i stereotipima. U nemuslimanskim zemljama, veo se posmatra kao simbol patrijarhalnog ugnjetavanja žena i neke zemlje na zapadu su donijele zakone o zabrani nošenja marama na glavi na/u javnim prostorima. U isto vrijeme, feminističke grupe, poput grupe FEMEN, koriste gole grudi (toples) kako bi se borile protiv seksizma i religijskih institucija. Na jednoj strani, dijelovi odjeće se smanjuju; dok se na drugoj produžavaju i skrivaju tijelo. Zajedničko im je protivljenje stereotipima i diskriminaciji. Bez obzira na komad odjeće i veličinu/dužinu, u ovom radu se govori o paradoksalnoj homologiji kroz društvena i grupna očekivanja, povezana sa odjećom i uniformom, kršenjem normi i društvenoj kontroli.

U povodu 35 godina Odsjeka tekstilnog dizajna u Bihaću / 1978 - 2013

pažnja!
odjeća
umjetnost
identitet

- 1** Tehnički fakultet Univerziteta u Bihaću // U1. Irfana Ljubijankića bb
- 2** Hotel Emporium // U1. Irfana Ljubijankića 90
- 3** Centar grada Bihaća // U1. Bosanska

Organizator
Tehnički fakultet Univerziteta u Bihaću
Predsjednik naučnog skupa
dr. sc. Irfan Hošić
Organizacioni odbor
dr. sc. Refik Šahinović
dr. sc. Atif Hodžić
dr. sc. Irfan Hošić
dr. sc. Šeherzada Džafić
Naučni odbor
dr. sc. Aida Abadžić Hodžić (Univerzitet u Sarajevu)
dr. sc. Žarko Paić (Sveučilište u Zagrebu)
dr. sc. Asja Mandić (Univerzitet u Sarajevu)
dr. sc. Mirela Ljevaković (Max Planck institut, Firenca)

Kontakti
http://simp2013.tfb.ba
i.hosic@tfb.ba

U povodu 35 godina Odsjeka tekstilnog dizajna u Bihaću / 1978 - 2013

pažnja!
odjeća
umjetnost
identitet

U povodu 35 godina Odsjeka tekstilnog dizajna u Bihaću / 1978 - 2013

U povodu 35 godina Odsjeka tekstilnog dizajna u Bihaću / 1978 - 2013

U povodu 35 godina Odsjeka tekstilnog dizajna u Bihaću / 1978 - 2013

U povodu 35 godina Odsjeka tekstilnog dizajna u Bihaću / 1978 - 2013

U povodu 35 godina Odsjeka tekstilnog dizajna u Bihaću / 1978 - 2013

U povodu 35 godina Odsjeka tekstilnog dizajna u Bihaću / 1978 - 2013

U povodu 35 godina Odsjeka tekstilnog dizajna u Bihaću / 1978 - 2013

U povodu 35 godina Odsjeka tekstilnog dizajna u Bihaću / 1978 - 2013

U povodu 35 godina Odsjeka tekstilnog dizajna u Bihaću / 1978 - 2013

U povodu 35 godina Odsjeka tekstilnog dizajna u Bihaću / 1978 - 2013

U povodu 35 godina Odsjeka tekstilnog dizajna u Bihaću / 1978 - 2013

U povodu 35 godina Odsjeka tekstilnog dizajna u Bihaću / 1978 - 2013

U povodu 35 godina Odsjeka tekstilnog dizajna u Bihaću / 1978 - 2013

U povodu 35 godina Odsjeka tekstilnog dizajna u Bihaću / 1978 - 2013

U povodu 35 godina Odsjeka tekstilnog dizajna u Bihaću / 1978 - 2013

U povodu 35 godina Odsjeka tekstilnog dizajna u Bihaću / 1978 - 2013

pažnja!

odjeća

umjetnost

identitet

U povodu 35 godina Odsjeka tekstilnog dizajna u Bihaću / 1978 - 2013

U povodu 35 godina Odsjeka tekstilnog dizajna u Bihaću / 1978 - 2013

U povodu 35 godina Odsjeka tekstilnog dizajna u Bihaću / 1978 - 2013

U povodu 35 godina Odsjeka tekstilnog dizajna u Bihaću / 1978 - 2013

U povodu 35 godina Odsjeka tekstilnog dizajna u Bihaću / 1978 - 2013

U povodu 35 godina Odsjeka tekstilnog dizajna u Bihaću / 1978 - 2013

U povodu 35 godina Odsjeka tekstilnog dizajna u Bihaću / 1978 - 2013

U povodu 35 godina Odsjeka tekstilnog dizajna u Bihaću / 1978 - 2013

U povodu 35 godina Odsjeka tekstilnog dizajna u Bihaću / 1978 - 2013

U povodu 35 godina Odsjeka tekstilnog dizajna u Bihaću / 1978 - 2013

U povodu 35 godina Odsjeka tekstilnog dizajna u Bihaću / 1978 - 2013

U povodu 35 godina Odsjeka tekstilnog dizajna u Bihaću / 1978 - 2013

U povodu 35 godina Odsjeka tekstilnog dizajna u Bihaću / 1978 - 2013

U povodu 35 godina Odsjeka tekstilnog dizajna u Bihaću / 1978 - 2013

U povodu 35 godina Odsjeka tekstilnog dizajna u Bihaću / 1978 - 2013

U povodu 35 godina Odsjeka tekstilnog dizajna u Bihaću / 1978 - 2013

U povodu 35 godina Odsjeka tekstilnog dizajna u Bihaću / 1978 - 2013

U povodu 35 godina Odsjeka tekstilnog dizajna u Bihaću / 1978 - 2013

U povodu 35 godina Odsjeka tekstilnog dizajna u Bihaću / 1978 - 2013

U povodu 35 godina Odsjeka tekstilnog dizajna u Bihaću / 1978 - 2013

U povodu 35 godina Odsjeka tekstilnog dizajna u Bihaću / 1978 - 2013

U povodu 35 godina Odsjeka tekstilnog dizajna u Bihaću / 1978 - 2013

U povodu 35 godina Odsjeka tekstilnog dizajna u Bihaću / 1978 - 2013

U povodu 35 godina Odsjeka tekstilnog dizajna u Bihaću / 1978 - 2013

U povodu 35 godina Odsjeka tekstilnog dizajna u Bihaću / 1978 - 2013

tehnčki fakultet univerziteta u bihaću / ods.jek za tekstilni dizajn